

Odluka kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine

Br. 13/23

Koristeći se ovlastima koje su mi dane člankom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji glede tumačenja spomenutog Sporazuma o civilnoj provedbi navedenog Mirovnog ugovora; i posebice uzevši u obzir članak II.1(d) gore navedenog Sporazuma, prema kojem visoki predstavnik “pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u svezi s civilnom provedbom”;

Pozivajući se na stavak XI.2 Zaključaka Vijeća za provedbu mira koje se sastalo u Bonnu 9. i 10. prosinca 1997. godine, u kojem je Vijeće za provedbu mira pozdravilo nakanu visokog predstavnika da uporabi svoj konačni autoritet u zemlji glede tumačenja Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, “donošenjem obvezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim,” u svezi s određenim pitanjima, uključujući (u skladu sa točkom (c) ovog stavka) i “mjere u svrhu osiguranja provedbe Mirovnog sporazuma na čitavom

teritoriju Bosne i Hercegovine i njezinih entiteta”;

Podsjećajući također da je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda u više navrata potvrdilo svojim rezolucijama donesenim na temelju poglavlja VII Povelje Ujedinjenih naroda da uloga visokog predstavnika kao konačnog autoriteta u zemlji glede provedbe Aneksa 10. Dejtonskog mirovnog sporazuma uključuje “ovlaštenje za donošenje obvezujućih odluka kada ocijeni da je to neophodno o pitanjima koja je Vijeće za provedbu mira razmatralo u Bonnu 9. i 10. prosinca 1997. godine”;

Imajući u vidu najnoviji komunique Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira, u kojem je Upravni odbor još jednom potvrdio svoju punu potporu visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provođenju njegovog mandata u skladu s Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda;

Prisjećajući se da u Rezoluciji 2549 (2020) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda “poziva strane da se u skladu s Mirovnim sporazumom pridržavaju svoje obveze da u cijelosti surađuju sa svim institucijama uključenim u provedbu ovog mirovnog sporazuma, kako je opisano u Mirovnom sporazumu, uključujući i Aneks 4”;

Podsjećajući da je prema članku I/2. Ustava Bosna i Hercegovina “demokratska država koja funkcionira u skladu sa zakonom” i da se člankom VI/5. Ustava predviđa da su “odluke Ustavnog suda konačne i obvezujuće”, te da se člankom III/3.b) zahtijeva od entiteta i svih nižih administrativnih jedinica da u cijelosti postupaju u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine i u skladu s odlukama njezinih institucija;

Podsjećajući da je neovisnost pravosuđa temelj vladavine prava i nalaže da pravosuđe mora biti slobodno od vanjskih pritisaka i političkog utjecaja, što predstavlja sastavni dio temeljnog demokratskog načela diobe vlasti, te da politički pritisak na pravosuđe ugrožava pravo na pravično suđenje definirano u

Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, prema kojoj "... svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj (članak 6. stavak 1. Konvencije);

Pozivajući se na članak II/1. Ustava, u kojem se predviđa da će "Bosna i Hercegovina i oba entiteta osigurati najvišu razinu međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda", te na članak II/6., prema kojem "Bosna i Hercegovina, i svi sudovi, ustanove, tijela vlasti, te tijela kojima posredno rukovode entiteti ili koji djeluju unutar entiteta podvrgnuti su, odnosno primjenjuju [ta] ljudska prava i osnovne slobode (...)."

Uviđajući da neprovođenje odluka sudova direktno ugrožava pravo na pravično suđenje i vladavinu prava općenito;

Duboko zabrinut zbog toga što istaknuti javni dužnosnici i tijela javne vlasti namjerno ne poštuju u cijelosti odluke visokog predstavnika i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući da napadi na Ustavni sud Bosne i Hercegovine, jednu od najviših institucija države Bosne i Hercegovine, uspostavljenu Ustavom Bosne i Hercegovine kako bi obnašala funkciju samostalnog i neovisnog čuvara Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno da pokušaji da se promijeni ustavni poredak Bosne i Hercegovine predstavljaju ozbiljno kršenje Općeg okvirnog sporazuma za mir, a samim tim i narušavanje mira i stabilnosti u zemlji i regiji, te da shodno tome zaslužuju odgovarajuću reakciju;

Duboko zabrinut zbog odluke Narodne skupštine Republike Srpske da na sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine usvoji Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojim se pokušava predvidjeti da se odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ne bi primjenjivale i izvršavale na teritoriju Republike Srpske i da se takvi slučajevi neprimjenjivanja i

neizvršavanja izuzmu iz okvira državne nadležnosti u kaznenim stvarima i iz Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, čime se nudi politička “zaštita takvim osobama od eventualne kaznene odgovornosti po osnovi neizvršavanja i neprimjenjivanja odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine”;

Uz daljnje žaljenje što je Narodna skupština Republike Srpske na svojoj sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine usvojila Zaključak u svezi sa Zakonom o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, a kojim zaključkom se, između ostalog, poziva Narodna skupština Republike Srpske da donese zakone ili druge odgovarajuće pravne akte o poduzimanju mjera za kažnjavanje svih institucija i tijela vlasti koji ne bi provodili Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i da te mjere podrazumijevaju neodložno ukidanje takvih institucija i organa vlasti, kao i mjere kojima se inkriminira neprovođenje tog zakona;

Duboko zabrinut zbog odluke Narodne skupštine Republike Srpske donesene na sjednici održanoj 21. lipnja 2023. godine da usvoji izmjene i dopune Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, kojima bi se uklonila obveza objave odluka visokog predstavnika u Službenom glasniku Republike Srpske, te podsjećajući s tim u vezi tijela vlasti Republike Srpske na njihove obveze iz Aneksa 10 Dejtonskog mirovnog sporazuma, da u potpunosti surađuju s visokim predstavnikom;

Uvjeran da prethodno opisano ponašanje ozbiljno ugrožava civilnu provedbu Općeg okvirnog sporazuma za mir;

Svjestan potrebe da se Bosna i Hercegovina na smislen način angažira u reformama koje su nužne kako bi ova zemlja postigla napredak na svom putu k integraciji u Europsku uniju i kako bi to mogla učiniti što je prije moguće;

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, visoki predstavnik ovime donosi sljedeću odluku:

ODLUKA

kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama

Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine

("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 i 31/23)

1. Zakon koji slijedi i koji čini sastavni dio ove Odluke stupa na snagu kao što je predviđeno u članku 4. tog Zakona, na privremenoj osnovi sve dok ga Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ne usvoji u istom obliku, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

2. Ova Odluka stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Sarajevo, 1. srpnja 2023.

Christian Schmidt

Visoki predstavnik

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA

BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

(Izmjena i dopuna u članku 156.)

U Kaznenom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07 , 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 i 31/23; u daljnjem tekstu: Kazneni zakon), u članku 156., riječi: "Tko uporabom fizičke sile ili prijetnjom uporabe fizičke sile", zamjenjuju se riječima: "(1) Tko uporabom sile ili prijetnjom uporabe sile, ili na neki drugi protupravan način".

Iza stavka (1) dodaju se novi stavci (2) i (3), koji glase:

“(2) Za kazneno djelo iz stavka (1) ovog članka izreći će se sigurnosna mjera zabrane obavljanja dužnosti.

(3) U skladu s člancima 113. i 114. ovog zakona, osuda za kaznena djela iz stavka (1) ovog članka ima za pravnu posljedicu osude:

- a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;
- b) oduzimanje odlikovanja;
- c) zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava;
- i
- d) zabranu stjecanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava.”

Članak 2.

(Novi članak 203a)

Iza članka 203. Kaznenog zakona dodaje se novi članak 203a, koji glasi:

“Neizvršavanje odluka visokog predstavnika

Članak 203a

(1) Službena osoba u instituciji Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili u kantonu, gradu ili općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem tijelu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba koja ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje odluku visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, ili koja spriječi odnosno na drugi način omete primjenu, provođenje ili izvršenje takve odluke,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Osoba iz stavka (1), kojoj je izravno ili neizravno naloženo da se ponaša na način iz stavka (1) ovog članka, a osjećala se prinuđenom da izvrši takav nalog kako ne bi izgubila sredstva za život ili ne bi bila izložena zlostavljanju na radnom mjestu, ali je obavijestila nadređenog da bi se takvim radnjama moglo počiniti kazneno djelo, može se blaže kazniti.

(3) Osoba iz stavka (1) kojoj je izravno ili neizravno naloženo da se ponaša na način iz stavka (1) ovog članka, ali koja je o takvoj situaciji obavijestila nadležnog tužitelja, oslobodit će se kazne.

(4) Za kazneno djelo iz stavka (1) ovog članka izreći će se sigurnosna mjera zabrane obavljanja dužnosti.

(5) U skladu s člancima 113. i 114. ovog zakona, osuda za kaznena djela iz stavka (1) ovog članka ima za pravnu posljedicu osude:

- a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;
- b) oduzimanje odlikovanja;
- c) zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava;
- i
- d) zabranu stjecanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava."

Članak 3.

(Izmjena članka 239.)

Članak 239. Kaznenog zakona mijenja se i glasi:

“(1) Službena osoba u instituciji Bosne i Hercegovine,

Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili u kantonu, gradu ili općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem tijelu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba koja ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje konačnu i obvezujuću odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, uključujući i odluku o privremenoj mjeri, konačnu i izvršnu odluku ili privremenu mjeru Suda Bosne i Hercegovine, Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine ili Europskog suda za ljudska prava, ili koja spriječi odnosno na drugi način omete primjenu, provođenje ili izvršenje takve odluke,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.”

(2) Osoba iz stavka (1), kojoj je izravno ili neizravno naloženo da se ponaša na način iz stavka (1) ovog članka, a osjećala se prinuđenom da izvrši takav nalog kako ne bi izgubila sredstva za život ili ne bi bila izložena zlostavljanju na radnom mjestu, ali je obavijestila nadređenog da bi se takvim radnjama moglo počiniti kazneno djelo, može se blaže kazniti.

(3) Osoba iz stavka (1) kojoj je izravno ili neizravno naloženo da se ponaša na način iz stavka (1) ovog članka, ali koja je o takvoj situaciji obavijestila nadležnog tužitelja, oslobodit će se kazne.

(4) Za kaznenog djelo iz stavka (1) ovog članka izreći će se sigurnosna mjera zabrane obavljanja dužnosti.

(5) U skladu s člancima 113. i 114. ovog zakona, osuda za kaznena djela iz stavka (1) ovog članka ima za pravnu posljedicu osude:

- a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;
- b) oduzimanje odlikovanja;
- c) zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava;

i

d) zabranu sticanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava.”

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu 2. srpnja 2023. godine, objavljuje se na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika te se odmah objavljuje u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”.